

10.2.6 – Att skriva recension

RECENSIONEN är en form av åsiktsjournalistik där journalisten uttrycker sin personliga åsikt om exempelvis teater, film, musik, litteratur, konst eller liknande. På så sätt gör journalisten en bedömning av vad någon annan har gjort. Det fungerar också som ett tips eller en varning om vad man inte får missa eller vad man bör undvika. Det ställer stora krav på att journalisten är kunnig inom det område som recenseras. En filmrecensent brukar exempelvis ha studerat filmvetenskap, medan den som recenserar böcker förmodligen har läst litteraturvetenskap. Den typen av recension – som handlar om olika kulturyrtingar – brukar man hitta i exempelvis tidningarnas kultur- och nöjessidor.

En annan typ av recension är det man kan kalla konsumentupplysning, där journalisten kanske provar och bedömer en ny produkt som har kommit ut på marknaden. Det kan röra sig om allt från hemelektronik och datorer till dammsugare, cyklar och bilar.

De olika typerna av recensioner kan skilja sig väldigt mycket åt, både till innehåll och form. Det kan röra sig om allt från en kort notis om en ny film som har kommit ut, till ett stort test av ett flertal mobiltelefoner på marknaden, för att ta några exempel. Gemensamt för alla recensioner är dock att de innehåller både fakta och journalistens personliga åsikt. Några punkter som ofta är med i en recension, men inte nödvändigtvis alla och inte i någon särskild ordning, är:

FAKTA:

Vad är det som recenseras och på vilket sätt skiljer det sig från andra liknande?

Elsas nya currykorv är en ny upplevelse på Trädgårdsvallen för den som tröttnat på den lite smaklösa, vanliga kokta korven med bröd.

BAKGRUND:

Vad kan journalisten berätta om historien bakom det som recenseras?

Efter att allt fler hade bett Elsa om något som mättade mer och kunde ersätta middagsmålet, bestämde hon sig för att erbjuda en matigare korv.

ANALYS:

Finns det någon annan berättelse i boken eller filmen än den uppenbara handlingen? Recenseras en produkt kan en teknisk analys och förklaring behövas.

Korven som väger cirka 100 gram innehåller 98 procent kött och serveras med surkål.

OMDÖME:

Hur bedömer journalisten det som recenseras?

För den som inte har några problem med kryddstark mat och känner sig rejält hungrig, är Elsas currykorv ett roligt alternativ. Visst hettar curryn till, men det är en rund och behaglig hetta som gör korven både smakrik och intressant.

REFERENSER:

Ofta vill man jämföra det man recenserar med andra verk eller produkter, kanske för att visa på likheter eller på något sätt de skiljer sig åt.

Sedan tidigare har Elsa haft chorizo på menyn, och den nya currykorven påminner till storlek och form om denna, även om currykorven är mer komplex i sin smaksammansättning.

REFERAT:

Om exempelvis en film, bok eller pjäs recenseras, bör man förklara vad den handlar om för att mottagaren ska förstå recensionen, eller kanske vill man ge en miljöbeskrivning till den produkt som recenseras.

Det är nästan fullt på läktarna när Trädgården BK spelar hemmamatch, och redan innan halvlek börjar kön växa fram till Elsas korvkiosk. Är det den nya currykorven som lockar?

I anslutning till en recension är det också bra att ha en **faktaruta**, om det finns utrymme för det. Där kan man ange exempelvis författare, titel, förlag, antal sidor och pris om det är en bok som recenseras. Gäller det konsumentupplysning där man har provat en produkt, är det smidigt att skriva produktfakta i en egen ruta i stället för att tynga texten med siffror.

För tydlighetens skull använder sig många recensenter också av ett betygssystem, där de graderar det som recenseras. Ofta använder man en symbol eller figur som är kopplad till den tidning eller medieplattform som man arbetar för. Till exempel har tidningen **Expressen** en geting som symbol, och där brukar exempelvis filmer få allt från en överkorsad geting till fem getingar i betyg. ■